Mapes de Patrimoni Cultural

Diputació Barcelona

Can Pallars

Santa Eulàlia de Ronçana

Ubicació

Comarca:	Vallès Oriental
Lloc/Adreça:	C. de la Fonteta

Coordenades:

Latitud:	41.63278
Longitud:	2.23935
UTM Est (X):	436644
UTM Nord (Y):	4609285

Classificació

Número de fitxa	08248 - 14
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Edifici
Estil / època:	Medieval Modern Popular
Segle	XV-XVIII
Estat de conservació	Bo
Protecció	Legal
Observacions protecció:	BPU. NNSS (DOGC 31/03/1995)
Número inventari	IPA 29502
Generalitat i altres inventaris	
Accés	Fàcil
Ús actual:	Altres
Titularitat	Privada
Titular:	08248A009001080000YR
Autoria de la fitxa	Marta Lloret Blackburn - Antequem S.L.
Data de registre de la fitxa:	dv., 23/09/2011 - 02:00

Descripció

Can Pallars és una masia del segle XV que va consolidar-se entre els segles XVII i XVIII com una masia clàssica de tres crugies. En aquest moment, va afegir-se la crugia de l'esquerra i la part posterior com a celler, on encara es poden observar els angles cantoners de carreus.

És un edifici de planta rectangular que s'estructura en tres crugies. Consta de planta baixa, pis i golfes i té la coberta a dos vessants amb el carener perpendicular a la façana. El frontis es composa simètricament segons tres eixos, al central dels quals hi ha el portal d'arc de mig punt adovellat. A cada costat eren finestres són d'arc pla arrebossat, una d'elles amb llinda de fusta; en la restauració que s'hi està practicant s'han fet de pedra. Al pis les finestres són gòtiques-renaixentistes, la central d'arc conopial dentat amb arquets i frisos de rosetes a les impostes. Les dues laterals són d'arc pla de pedra i presenten diverses incisions conopials i els ampits motllurats i dentats. Finalment, a les golfes hi ha una única finestra, d'arc pla arrebossat. A les façanes laterals i posterior, s'ha modificat la disposició de les obertures i s'han substituït per unes de noves de pedra.

A l'entrada de la masia s'hi conserven els portals d'arc pla de pedra, que donaven accés al menjador (on es restituirà la campana de la xemeneia existent), la cuina i el celler al fons. En aquest el sostre està reforçat amb dos arcs rebaixats ceràmics. La totalitat de les bigues han estat substituïdes per unes de noves, així com les encavallades que sostenien la coberta. Per la restauració que s'hi està fent, es pot veure el parament dels murs, en alguns trams amb encofrat de tàpia i en d'altres de pedra lligada amb argamassa.

Davant de la façana de migdia hi ha les antigues corts d'un sol nivell d'alçat, entre les quals s'hi van construir dues portalades que van tancar l'espai frontal formant un pati. La portalada de ponent és d'arc pla de pedra amb l'intradós motllurat i la llinda inscrita: "1738". D'altra banda, la portalada de llevant és d'arc pla de pedra amb l'intradós motllurat i un relleu ovalat a la llinda amb l'anagrama de Crist i angelets, a més de la data "1602" intercalada. La porta que la tancava tenia inscrit "DN JOAQUIM DE DOU 1842", però a causa del mal estat que presentava s'ha substituït per una de nova. Adossada a la façana de llevant, al costat de la portalada, hi ha una pallissa coberta a dos vessants sostinguda per un pilar central. Abans de començar la restauració la coberta es va esfondrar, tot i que actualment s'està reconstruint. Al davant hi ha una gran era delimitada per un muret de pedra i maó.

Observacions:

També es coneix per Can Paiàs o Pallàs. En el moment de fer l'inventari es trobava en procés de restauració.

Història

El nom Pallars és un topònim documentat a la zona des de l'any 1078, que veurem també en l'ermita de Sant Cristòfol de Pallars. Tenim notícies del mas Pallars des de finals del segle XII, quan Guerald de Bastida l'estableix a Pere Pallars, qui li haurà de pagar els censos corresponents. Entre els segles XV i XVI, Gabriel Pallars es va casar amb Eleonor Burguès, pubilla del mas Burguès. És probable que fos en aquest moment que es va construir la casa gòtica-renaixentista, potser sobre una estructura anterior. El seu fill Joan va ser batlle de la baronia de Montbui l'any 1517. Entre els segles XVI i XVII, la família Pallars i Gibert van quedar entroncades, essent la segona la que va perdurar. A finals del segle XVII, en Jaume i Josep Gibert van vendre la casa i les terres a Jaume Solà, quedant des d'aleshores com a masoveria. Poc després, Isabel Solà es va casar amb el barceloní Jacint de Dou. La família Alòs de Dou en va mantenir la propietat fins que fa pocs anys la van vendre. Les obres de restauració van començar poc després i està previst que acabin l'any 2012.

Bibliografia

BARBANY, C. [et al.] (2003). De la Balma a la Masia:l'hàbitat medieval i modern al Vallès Oriental. Granollers: Museu de Granollers.
CANTARELL, C.; CIURANS, X. (2010). El patrimoni històric de Santa Eulàlia de Ronçana. Santa Eulàlia de Ronçana: Ajuntament de Santa Eulàlia de Ronçana.
CIURANS, X. (1983). "Cases que tenen història: Can Pallàs", Anuari Local, núm. 21. Santa Eulàlia de Ronçana: Ajuntament de Santa Eulàlia de Ronçana.
Inventari del Patrimoni Cultural Immoble de Catalunya. Patrimoni Arquitectònic. Santa Eulàlia de Ronçana (Vallès Oriental). Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació. Generalitat de Catalunya.